

REALIZACJA LEKTURY OBOWIĄZKOWEJ

ZEMSTA ALEKSANDRA FREDRY + PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY DOT. KOMEDII

12-23.04.2021 r. (dwa tygodnie)

Platforma edukacyjna przydatna podczas omawiania lektury:

<https://epodreczniki.pl/a/idz-serdenko-bo-cie-trzepne---zemsta-o-klotni-i-zgodzie/D5uI9VCPU>

12.04.2021 r.

Temat: Spotkanie z komedią Aleksandra Fredry – KNO.

- 1) Zapraszam na sprawdzian – FORMS.   2) O autorze i o dziele słów parę – zapraszam 😊

Platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji i Nauki

Aktual

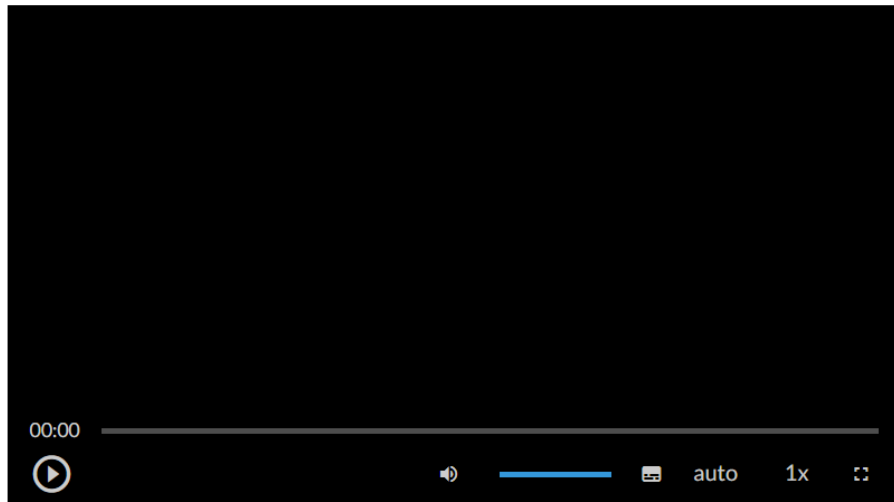
CC BY-SA 3.0.

Konflikty, jakie rodzą się między mieszkającymi w sąsiedztwie rodzinami, nie są niczym niezwykłym i często wynikają z błahych powodów. Nieporozumienia mogą doprowadzić do gwałtownych działań, opartych na złych emocjach, a w konsekwencji stać się źródłem nienawiści i zemsty. Intrygi, nieumiejętność porozumiewania się i prowadzenia negocjacji są często związane ze skrajnie różnymi charakterami skonfliktowanych ze sobą osób. Tę zasadę wykorzystał Aleksander Fredro, tworząc w *Zemście* postaci – [Cześnika](#) Raptusiewicza i [Rejenta](#) Milczka.

Już wiesz

- 1) Poszukaj – odnosząc się do różnych źródeł wiedzy – wyjaśnienia pojęć: „zemsta” i „konflikt”.
- 2) Przeczytaj *Zemstę* Aleksandra Fredry.
- 3) Obejrzyj film *Zemsta* (2002) w reżyserii [Andrzeja Wajdy](#).

O dziele

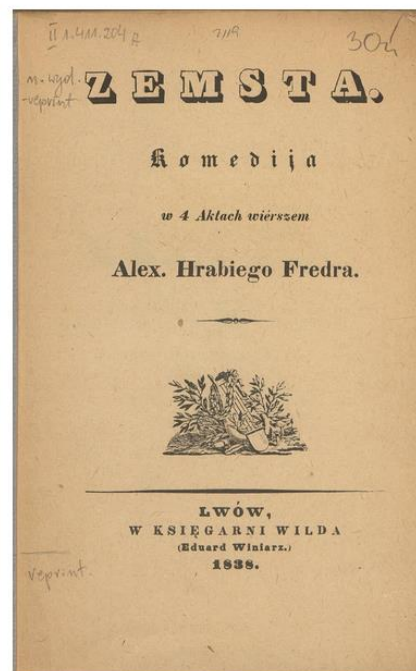

Obejrzyj nagranie. Wynotuj w punktach najważniejsze, twoim zdaniem, zagadnienia pojawiające się w wypowiedzi i przygotuj się do klasowej dyskusji na ten temat.

Fragment rozmowy z profesorem Janem Hartmanem, filozofem, który przedstawia swoją opinię na temat Zemsty Aleksandra Fredry oraz jej ekranizacji., www.scholaris.pl, tylko do użytku edukacyjnego

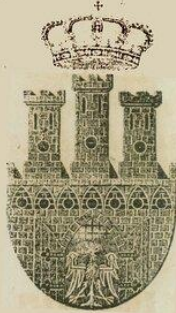
Fragment rozmowy z profesorem Janem Hartmanem, filozofem, który przedstawia swoją opinię na temat Zemsty Aleksandra Fredry oraz jej ekranizacji., www.scholaris.pl, tylko do użytku edukacyjnego

Zemsta Aleksandra Fredry powstała w 1833 roku, została wystawiona na scenie we Lwowie w 1834 roku. Dzieło opublikowano cztery lata później – w 1838 roku. Utwór nawiązuje do autentycznego konfliktu, związanego z podziałem zamku w [Odrzykoniu](#) – miejscu, w którym komediopisarz osiadł po ślubie z [Zofią z Jabłonowskich Skarbkową](#). Połowę zamku Fredro otrzymał w posagu, natomiast druga połowa należała do innej rodziny. Z dokumentów majątkowych tego rejonu wynika, że w XVII wieku w Odrzykoniu toczył się proces między sąsiadami zamieszkanymi dolny i górny zamek: [Piotrem Firlejem](#) i [Janem Skotnickim](#). Osią niezgody stały się m.in. rynny zalewające dolną część zamku oraz... mur. Długi konflikt zakończył ślub dzieci przedstawicieli obu rodzin: syna wojewody lubelskiego – [Mikołaja Firleja](#) i córki kasztelana połanieckiego – [Zofii Skotnickiej](#).

Zemsta: komedia w 4 aktach wierszem. Reprint Aleksander Fredro, Zemsta: komedia w 4 aktach wierszem. Reprint, 1838, domena publiczna

Zemsta – afisz teatralny, 1866 r.

Recepcja w N 15 Crafn

C. K. TEATR POLSKI W KRAKOWIE

Abonament Nr. 36.

Nr. porządkowy 60.

We Wtorek 30^{go} Stycznia 1866.

ZEMSTA
za mur graniczny

Komedja w 4 aktach, Hr. Aleksandra Fredro.

OSOBY :

Cześnik Raptusiewicz	—	—	—	—	Pan Wolski.
Klara, jego synowica	—	—	—	—	Panna Kwiecińska.
Rejent Milezek	—	—	—	—	Pan Rapacki.
Wacław, syn Rejenta	—	—	—	—	Pan Ładnowski syn.
Podstolina	—	—	—	—	Pani Raszowska.
Papkin	—	—	—	—	Pan Hennig.
Dyndalski, marszałek	—	—	—	—	Pan Ładnowski, ojciec.
Smigalski, dworzanin	—	—	—	—	Pan Miciński.
Percelka, kuchmistrz	—	—	—	—	Pan Wisłocki.
Michał Kafar	—	—	—	—	Pan Siellecki.
Maciej Miętus	—	—	—	—	Pan Źródełski.

Scena na wsi

CENY MIEJSC:

Łoża parterowa lub 1go piętra 5 zlr.— Łoża 2go piętra 3 zlr. 15 c.— Krzesło w łoży parterowej lub 1go piętra 1 zlr. 50 c.— Krzesło w łoży 2go piętra 1 zlr.— Krzesło w czterech pierwszych rzędach 1 zlr. 5 c.— Krzesło w dalszych rzędach 80 c.— Krzesło na Balkonie nieregulowane 1 zlr.— Parter 50 c.— Balkon 50 c.— Galeria 25. c.

Zacznie się o godzinie 7, a skończy o 10^{tej}.

Zemsta

Zemsta, 1866, afisz teatralny, domena publiczna

Ciekawostka

W czasach zaborów słowo „zemsta” kojarzyło się z zemstą na wrogu. Dlatego też cenzura narzuciła rozszerzenie tytułu, aby nie wywoływał on tak jednoznacznych skojarzeń. Zasugerowano pisarzowi, aby zatytułował swoje dzieło: *Zemsta za mur graniczny*.

Aleksander Fredro – wybitny komediopisarz

Aleksander hr. Fredro
Karol Auer, 1858, domena publiczna

Aleksander Fredro

1793–1876

jeden z najznakomitszych polskich komediopisarzy, pamiętnikarz, poeta i bajkopisarz, także społecznik, żołnierz i polityk, pochodził z galicyjskiej rodziny średnioszlacheckiej. Fredro to także utalentowany gracz karciany, wielbiciel spotkań towarzyskich, aktywny uczestnik balów, barwna postać życia społeczno-kulturalnego, doskonały obserwator czasów mu współczesnych. Pisarz nigdy nie zdobył formalnego wykształcenia, nie chodził do szkół publicznych, nie studiował na uniwersytecie, ale otrzymał edukację domową od pobłażliwego guwernera, Płachetki. Ten uczył młodego Fredrę tylko muzyki, francuskiego i znajomości obyczajów.

Karol Auer, 1858, domena publiczna

Aleksander Fredro brał udział w wojnach napoleońskich, co stało się dla pisarza wielką szkołą życia, świata i historii. Tak Fredro napisał o początkach swego życia wojskowego:

Pisarz odwiedził także Paryż (przebywał tam w latach 1850–1855), gdzie poznał [Adama Mickiewicza](#). Fredro miał okazję bywać we wspaniałym paryskim teatrze, który wpłynął niewątpliwie na jego twórczość komediową. W 1828 roku Aleksander Fredro ożenił się z Zofią z Jabłonowskich Skarbkową i osiadł pod Lwowem. Prowadził aktywną działalność obywatelską i kulturalną, został posłem do Sejmu Stanowego w Galicji, walczył z władzami austriackimi o wprowadzenie języka polskiego do szkół i urzędów, współpracował z instytucjami naukowymi i lwowskimi teatrami. Fredro był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Pisarz został honorowym obywatelem Lwowa i członkiem Akademii Umiejętności w Krakowie. Sztuki komediowe autorstwa Fredry wciąż cieszą się dużym powodzeniem i nawet w czasach współczesnych są wystawiane w wielu polskich teatrach. Do najbardziej popularnych dzieł tego pisarza należą: *Damy i huzary*, *Pan Jowialski*, *Śluby panińskie*, *Mąż i żona*, *Dożywocie*, *Cudzoziemszczyzna* i *Zemsta*.

Ciekawostka

Pomnik Aleksandra Fredry powstał w 1879 roku we Lwowie. Jego twórcą był [Leonard Marconi](#). Po wybuchu II wojny światowej pomnik został przewieziony do Wilanowa, a stamtąd – w 1956 roku – przeniesiono go do Wrocławia, gdzie stoi do czasów obecnych.

13.04.2021 r.

Temat: Elementy świata przedstawionego – omówienie – KNO.

czas akcji – miejsce akcji – bohaterowie

Bohaterowie utworu – ujęcie tabelaryczne:

BOHATER KOMEDII	KRÓTKA CHARAKTRYSTYKA
Cześnik Raptusiewicz	
Rejent Milczek	
Józef Papkin	
Wacław	
Klara	
Podstolina	
Dyndalski	

14.04.2021 r.

Temat: Tworzymy plan wydarzeń – KNO.

TWORZYMY PLAN WYDARZEŃ DO ZEMSTY A. FREDRY

Lp.	PLAN WYDARZEŃ
AKT I	
?	Bójka murarzy z ludźmi Cześnika.
?	Spotkanie Klary z Waclawem.
?	Plany małżeńskie Cześnika Raptusiewicza.
?	Zgoda Podstoliny na małżeństwo.
?	Wysłanie Papkina w roli swata do Podstoliny.
?	Waclaw w niewoli u Papkina w celu znalezienia się w domu Klary.
AKT II	
?	Plany Klary.
?	Rozmowa Waclawa z Podstoliną.
?	Próby nakłonienia sąsiadów do zawarcia zgody.
?	Miłosne wyznanie Papkina skierowane do starościanki.
AKT III	

?	Spisywanie przez Rejenta pozwu przeciwko Cześnikowi.
?	Rozmowa Rejenta z Waławem.
?	Przybycie Papkina do domu Rejenta w celu doręczenia wezwania na pojedynek z Cześnikiem.
?	Zmiana planów małżeńskich przez Podstolinę.
AKT IV	
?	Odkrycie planów Rejenta.
?	Ślub Klary i Waława.
?	Pogodzenie Cześnika z Rejentem.
?	Przygotowania Cześnika do wesela.
?	Przygotowanie zemsty przez Cześnika: dyktowanie listu Dyndalskiemu.

15.04.2021 r.

Temat: Problematyka utworu Aleksandra Fredry – KNO.

MOTYWY, WĄTKI, TOPOSY, PROBLEMATYKA, TREŚĆ:

2)	Aleksander Fredro	<i>Zemsta</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ miłości, która napotyka przeszkody, <ul style="list-style-type: none"> ✓ ludzkich wad i słabości, ✓ zemsty, ✓ sąsiedzkiej niezgody, ✓ obrazu polskiej szlachty, ✓ utworów, które bawią.
----	-------------------	---------------	---

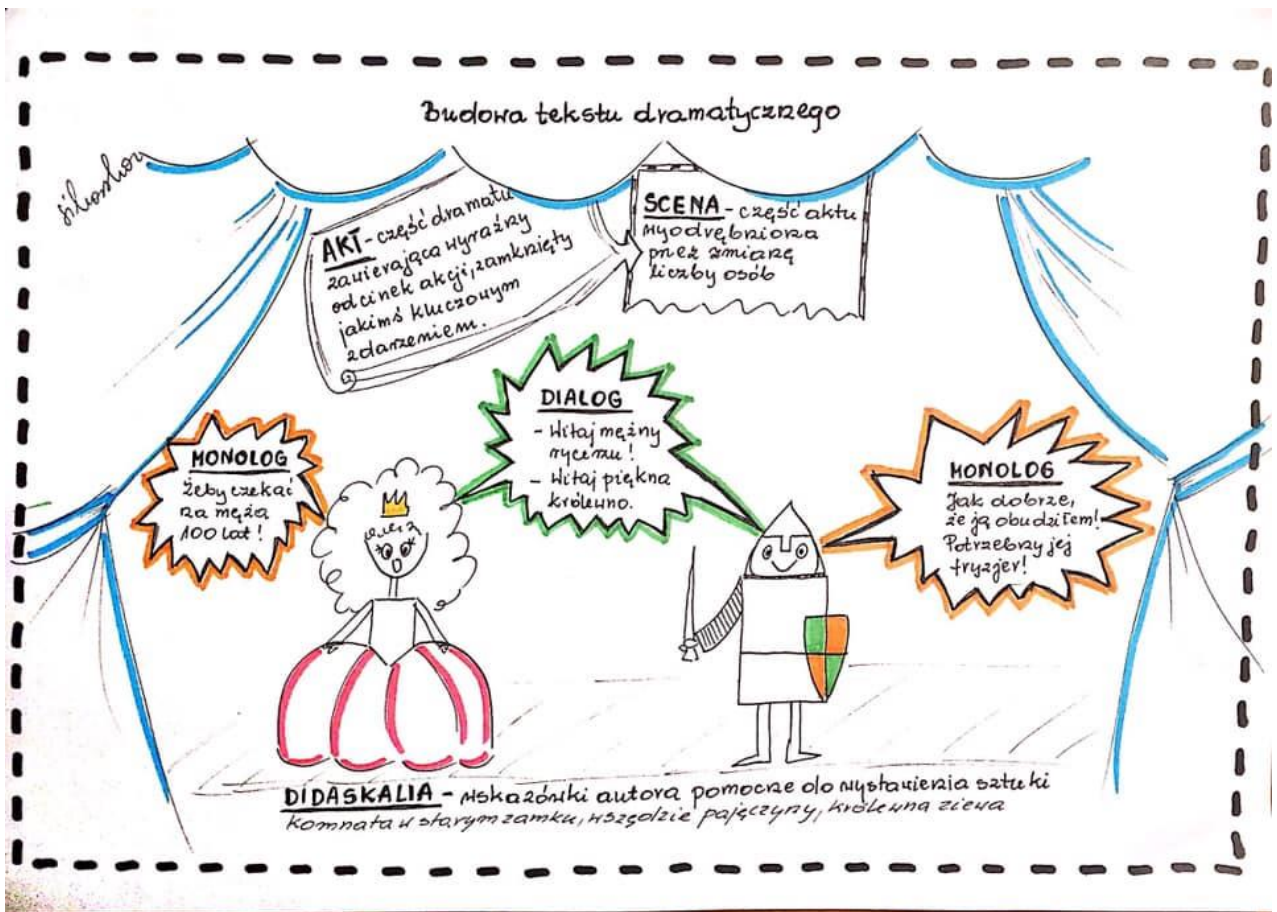
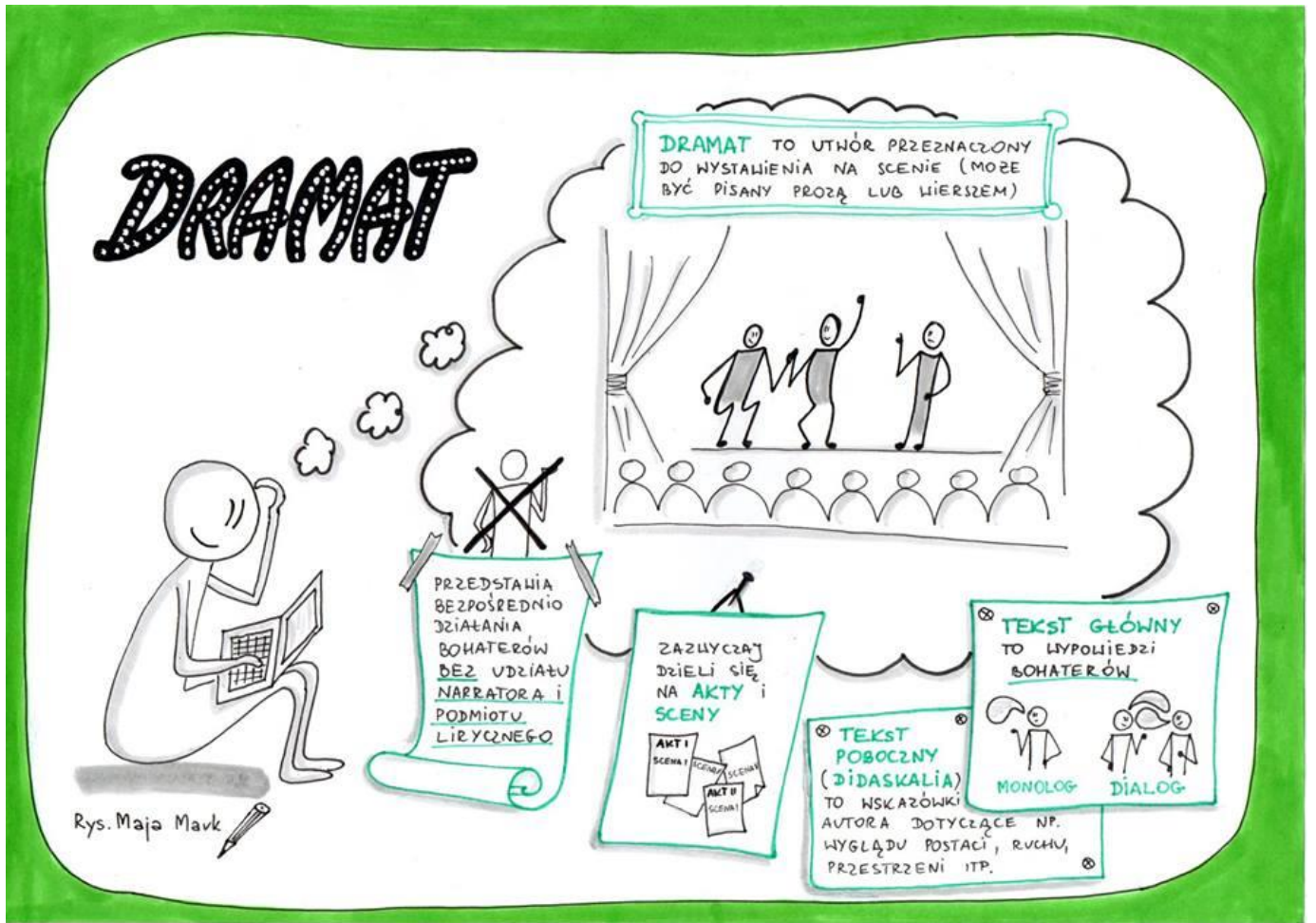
16.04.2021 r.

Temat: O gatunku i rodzaju literackim – KNO.

gatunek literacki – komedia, rodzaj literacki – dramat (utwór dramatyczny)

GATUNEK I RODZAJ LITERACKI:

2)	Aleksander Fredro	<i>Zemsta</i>	komedia w czterech aktach	<p>podział na akty i sceny; gatunek dramatyczny z elementami komizmu; cechują go wartka akcja i pomysły dla bohaterów zakończenie; czynnikami wpływającymi na rozwój akcji są konflikt i intryga; didaskalia, dialogi i monologi</p>	<p>DRAMAT (utwór dramatyczny)</p>
----	-------------------	---------------	---------------------------	--	--

Ćwiczenie 5

Wskaż, pracując w parze z koleżanką/kolegą, najzabawniejsze sceny z komedii Fredry. Następnie napisz, dlaczego te sceny ciebie/was śmieszą.

Ćwiczenie 6

Aleksander Fredro wykorzystał w komedii trzy rodzaje komizmu: **komizm sytuacyjny**, **komizm postaci** i **komizm językowy**. Pracując w grupach, odnajdźcie w tekście dzieła Fredry przykłady charakterystyczne dla tych trzech typów komizmu.

Wskazówka

Propozycja odpowiedzi dla uczniów w formie pytań, np.: Do jakiej kategorii komizmu zaliczyłbyś scenę dyktowania listu przez Cześnika?

Do jakiej kategorii zaliczyłbyś sceny oświadczyn Papkina czy spisania testamentu przez Papkina?

Do jakich kategorii zaliczyłbyś postacie o charakterystycznym wyglądzie, zachowaniu i nazwiskach uwypuklających ich cechy charakteru: Raptusiewiczza i Milczka?

Do jakich kategorii zaliczyłbyś charakterystyczne i ulubione powiedzonka bohaterów?

Definicja: Komedia

gatunek dramatu obejmujący utwory o pogodnej tematyce i żywej akcji, najczęściej zamkniętej rozwiązaniem pomyślnym dla bohaterów (*happy end*), operujące chwytami komizmu językowego, *karykaturalnego* wyjaskrawienia i *groteski*, często mające charakter *satyryczny*. Wśród klasycznych form dramatu komedia stanowiła gatunek opozycyjny względem tragedii; wzajemne relacje obu gatunków opierały się przede wszystkim na przeciwstawieniach: patosu i wesołości, kompozycji zwartej i kompozycji luźnej (epizodycznej), jednolitości wysokiego stylu i różnorodności stylistycznej.

Definicja: Komedie charakterów

jedna z najbardziej rozpowszechnionych odmian komedii, traktowana jako opozycyjna względem komedii sytuacji, obejmująca utwory, w których na plan pierwszy przed akcją wysuwają się sylwetki moralne i psychologiczne bohaterów, operująca środkami komicznego wyjaskrawienia w celu zbudowania zindywidualizowanych lub stypizowanych portretów charakterologicznych. Postacie zarysowane przez komedię charakterów są zwykle podporządkowane jakiejś jednej cesze charakteru lub namiętności, która kieruje ich czynami i określa stosunki z otoczeniem.

Aleksander Fredro *Zemsta*

epoka: romantyzm

** Gatunek**

Zemsta Aleksandra Fredry jest komedią. Jej najważniejsze cechy to:

- budowanie postaci na zasadzie kontrastu (porywczy Cześnik Raptusiewicz i skryty Rejent Milczek: *Tych dwóch ludzi – ogień, woda*),
- podejmowanie przez bohaterów działań niewspółmiernych do wyznaczonych celów (zaciekły spór o dziurę w murze dzielącym zamek),
- szczęśliwe zakończenie (ślub Wacława i Klary – zakonanych należących do dwóch skłóconych rodzin – kończy sąsiedzką waśń),
- występowanie trzech rodzajów komizmu: sytuacyjnego, językowego, postaci.

Komizm postaci (charakterów) – przerysowane cechy bohaterów, np. porywczość Cześnika, fałszywa skromność Rejenta, ośmieszony charakter Papkina – zdementowanie pozorów jego odwagi.

Komizm sytuacyjny – zabawne zdarzenia i sytuacje, np. „bohaterska” postawa Papkina podczas bójki o mur, scena dyktowania listu Dyndalskiemu przez Cześnika, oświadczenia Papkina i żarty Klary: *Jeśli nie chcesz mojej zguby, / Krrrokodyla daj mi, luby*.

Komizm językowy (słowny) – żartobliwe powiedzonka, np. powtarzane przez Cześnika *mocium panie*, często używane przez Rejenta: *Niech się dzieje wola Nieba, / Z nią się zawsze zgadzać trzeba!*

19-20.04.2021 r.

Temat: Piszemy pracę pisemną dot. lektury – KNO.

Powodzenia! 😊

Temat 7.

Prawdziwa miłość jest w stanie pokonać wszelkie przeszkody. Napisz **rozprawkę**, w której rozważysz, czy losy par bohaterów literackich potwierdzają to obieguje stwierdzenie. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

- ✓ *Zemsta* Aleksandra Fredry (Wacław i Klara);
- ✓ *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza (Marek Winicjusz i Ligia);
- ✓ *Królowa Śniegu* Hansa Christiana Andersena.

Temat 27.

„Miłość buduje, niezgoda rujnuje”. Napisz **rozprawkę**, w której udowodnisz, że znane przysłowie jest prawdziwe. W swoim wypracowaniu odwołaj się do jednej lektury obowiązkowej i jednego innego utworu literackiego. Twoja praca musi liczyć co najmniej 200 słów.

- ✓ *Zemsta* Aleksandra Fredry;
- ✓ *Balladyna* Juliusza Słowackiego.

Temat 28.

Wyobraź sobie, że bohaterowie *Zemsty* Aleksandra Fredry zostali przeniesieni do czasów współczesnych. Napisz **opowiadanie** o tym, jak w naszym świecie doszłoby do zgody między Cześnikiem a Rejentem. Twoja praca powinna udowodniać, że doskonale znasz treść lektury. Musi liczyć co najmniej 200 słów.

- ✓ *Zemsta* Aleksandra Fredry.

Temat 29.

Wyobraź sobie, że przeniosłeś się do świata lektury, w której bohaterowie toczą spór. Napisz **opowiadanie** o tym, jak starałeś się przekonać wybranego bohatera, że warto wybaczać, a chowanie urazy jest bezcelowe. Twoje wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz treść lektury.

Twoja praca musi liczyć co najmniej 200 słów.

- ✓ *Zemsta* Aleksandra Fredry.

21.04.2021 r.

Temat: Czytamy Nasze wypracowania – KNO.

Zapraszam na lekcję on-line TEAMS.

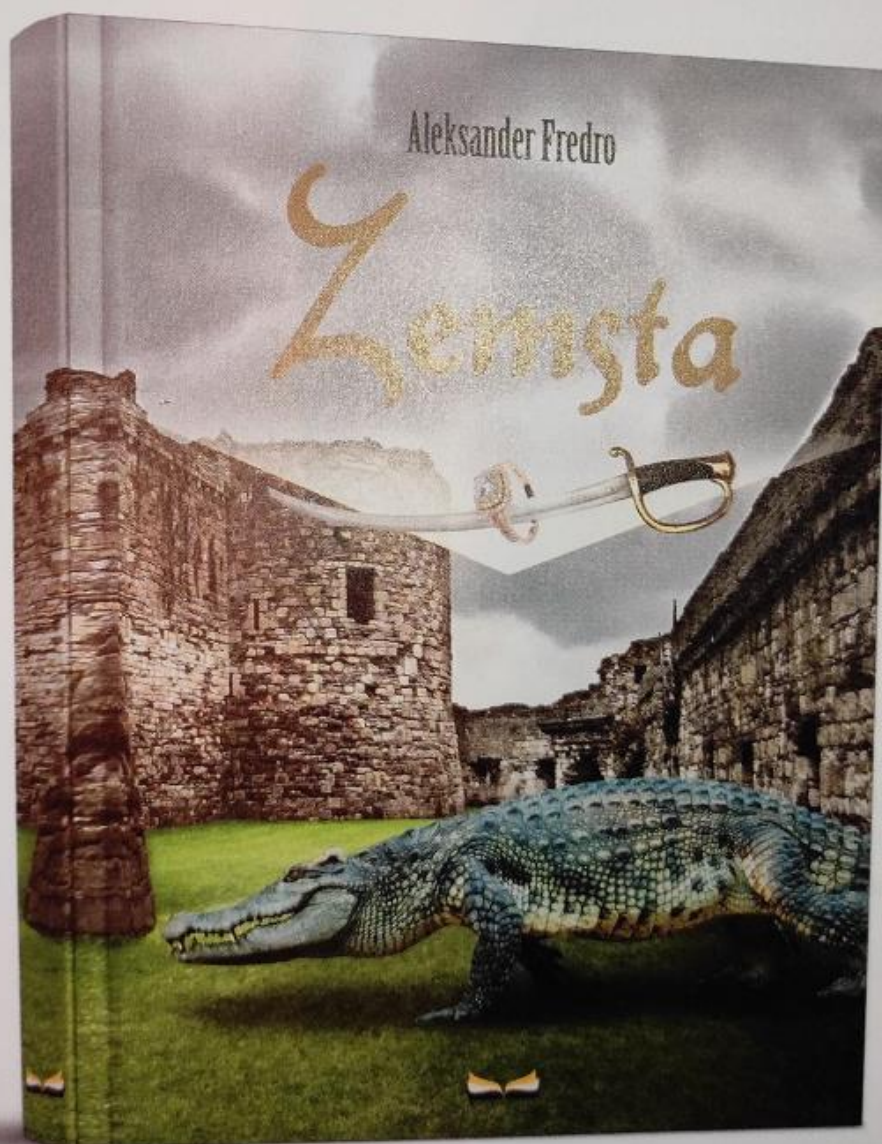
22-23.04.2021 r.

Temat: Rozwiązujemy przykładowy arkusz egzaminacyjny dot. Zemsty – KNO.

Por. poniżej 😊

Zadanie 12. (0-2)

Autor okładki *Zemsty* Aleksandra Fredry użył różnych symboli graficznych, aby zinterpretować treść utworu. Poniżej zamieszczono tę okładkę.

Wybierz dwa elementy graficzne spośród zamieszczonych na okładce i wyjaśnij ich sens w kontekście całego utworu Aleksandra Fredry.

Element graficzny 1: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

Element graficzny 2: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

**PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY
Z JEZYKA POLSKIEGO**

ALEKSANDER FREDRO *ZEMSTA*

– EGZAMIN ÓSMOKLASISTY –

POWODZENIA! ☺

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Aleksander Fredro

Zemsta

AKT DRUGI

Pokój jak na początku aktu pierwszego. CZEŚNIK siedzi przy stoliku.

SCENA PIERWSZA

CZEŚNIK, PAPKIN *wchodzi, za nim WACŁAW, który zostaje przy drzwiach.*

PAPKIN

rzucając się w krzesło

A bierz lichy takie znoje!

Ledwie idę, ledwie stoję –

Ależ bo to było żwawo!

Diabłem gromił w lewo, w prawo –

Ledwie żyję. – Każ dać wina,

A starego. – Wyszła ślina –

Pot strugami ciecze z czoła –

Któż me dzieła pojąć zdoła!

CZEŚNIK

Ja, bom widział.

PAPKIN

Ha! widziałeś? –

Gracko? –

CZEŚNIK

Gracko – z tyłu stałeś.

PAPKIN

Z tyłu, z przodu, nic nie znaczy,

Dobry rycerz wszędzie straszny.

CZEŚNIK

Ta bezczelność...

PAPKIN

Nie inaczej,

Bezczelności trzeba było,

Aby walczyć z taką siłą.

CZEŚNIK

Waszeć kłamiesz, mocium panie...

PAPKIN

Tylko słuchaj, słuchać warto:
Chciałem zdobyć rusztowanie,
Lecz skoczyłem tak zażarto,
Żem się znalazł z drugiej strony,
Przyciśnięty, otoczony
Mularzami, pacholkami,
Hajdukami, pajukami,
A – kroć kroci! Jak się zwinę!
Jak dwóch chwycę za czuprynę!
Dalej żwawo młynka z niemi –
Jak cepami wkoło młóćę.
Ile razy się obróćę,
Po dziesięciu ich na ziemi.
Tak mi rosła wciąż mogiła,
A gdy z murem równa była,
Otworzyłem obie dłonie
I stanąłem na tej stronie.
Lecz co jeszcze...

CZEŚNIK

Tfy! do czarta!...

PAPKIN

Podziwienia rzecz jest warta,
Że uniosłem z sobą jeńca –
Teraz, panie, czekam wieńca.

CZEŚNIK

spozregłszy WACŁAWA
Cóż to znaczy?

PAPKIN

ocierając czoło
Komisarza
Pana Milczka w jasyr¹ wziąłem.

CZEŚNIK

A to po co? – jakim czołem?

PAPKIN

Ja zabieram, co się zdarza.

CZEŚNIK

do WACŁAWA
Waszeć z Bogiem ruszaj sobie
I uwiadom swego pana,
Że jak w jakim bądź sposobie
Mnie zaczepka będzie dana,

To mu taką fimfę² zrobię,
Iż, nim rzuci wkoło okiem,
Wytnie kozła pod obłokiem. –
Waść się wynoś szybkim krokiem.

PAPKIN

Poświęć się tu czyjej sprawie!
Walcz jak Achil³, radź jak Kato⁴,
Pozazdroszczą twojej sławie
I sto czartów dadzą za to.

WACŁAW

do CZEŚNIKA

Przebacz, panie, słów niewiele,
Które wyrzec się ośmielę:
Jesteś gniewny na sąsiada,
Że ci czasem na zawadzie...

CZEŚNIK

Czasem? – Zawsze!

WACŁAW

On powiada...

CZEŚNIK

Niech nie słyszę o tym gadzie.

WACŁAW

Czy nie byłoby sposobu,
Ustąpiwszy ze stron obu,
Zapomniawszy przeszłe szkody,
Do sąsiedzkiej wrócić zgody?

CZEŚNIK

Ja z nim w zgodzie? – Mocium panie,
Wprzód słońce w miejscu stanie!
Wprzód w morzu wyschnie woda,
Nim tu u nas będzie zgoda!

WACŁAW

Dzisiaj umysł niespokojny
Za porywczó sąd wyrzeka...

CZEŚNIK

Od powietrza, ognia, wojny,
I do tego od człowieka,

Co się wszystkim nisko kłania,
Niech nas zawsze Bóg obrania.

WACŁAW

Lepiej nisko niż nic wcale.

CZEŚNIK

Brednia!

WACŁAW

Ale...

CZEŚNIK

Nie ma ale!

WACŁAW

Nie broń, panie, mieć nadziei...

Aleksander Fredro, *Zemsta* (fragment),
Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1975.

Zadanie 1. (0-1)

Jaki cel ma zachowanie Papkina na początku sceny? Określ, co bohater chce w ten sposób osiągnąć.

.....

.....

Zadanie 2. (0-1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Słowa <i>Pokój jak na początku aktu pierwszego</i> wypowiada narrator.	P	F
Didaskalia w przywołanym fragmencie zawierają informacje na temat emocji bohaterów.	P	F

Zadanie 3. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W opowieści o obronie muru Papkin, żeby podkreślić, że przeciwników było bardzo dużo, stosuje

- A. apostrofę.
- B. powtórzenie.
- C. porównanie.
- D. wyliczenie.

Zadanie 4. (0-1)

Która z podanych wypowiedzi Cześnika ma charakter ironiczny? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Gracko – z tyłu stałeś.
- B. Waszeć kłamiesz, mocium panie...
- C. Waść się wynoś szybkim krokiem.
- D. Niech nie słyszę o tym gadzie.

Zadanie 5. (0-2)

Przekształć podane fragmenty wypowiedzi Papkina w taki sposób, aby nie zawierały archaizmów. Wyraź ich sens językiem współczesnym.

Podziwienia rzecz jest warta – .....
uniosłem z sobą jeńca – .....

Zadanie 6. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

We fragmencie *Pozazdroszczą twojej sławie / I sto czartów dadzą za to* Papkin wyraża

- A. troskę.
- B. zazdrość.
- C. rozżalenie.
- D. zadowolenie.

Zadanie 7. (0-2)

bezczelność – impertynencja, granda, kpina, [...] tupet, arogancja, zuchwałość.

<https://pl.wiktionary.org> [dostęp: 7.08.2018].

W jakim celu używa w swojej wypowiedzi słowa **bezczelność** Cześnik, a w jakim – Papkin?
W odpowiedzi wykorzystaj odpowiednie synonimy.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 8. (0-1)

Wykorzystaj znajomość całego utworu i oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Cześnik każe Papkinowi wypuścić jeńca, ale Waclaw upiera się, że chce pozostać w niewoli.	P	F
Ugodowość Waclawa stanowi element gry, którą bohater prowadzi, aby zdobyć serce Podstoliny.	P	F

Zadanie 9. (0-2)

Wątek sporu dwóch sąsiadów pojawia się także w filmie *Sami swoi* w reżyserii Sylwestra Chęcińskiego, opowiadającym o waśni sąsiadów – Kargulów i Pawlaków. Przyczyną kłótni było zaoranie przez Kargula niewielkiej części pola należącego do Pawlaka („na trzy palce”). Zapoznaj się z fragmentem scenariusza filmowego i wskaż trzy podobieństwa między Pawlakami (starym Pawlakiem i jego synem Jaśkiem) a bohaterami *Zemsty*. Odwołaj się do całego utworu Aleksandra Fredry.

JAŚKO – JOHN

Dziękuję ci Panie, że moją ręką pokarałeś Kargula. I przysięgam na wszystko, co ma moc nade mną, że drogi do domu nie zaślepię, i po ziemię wrócę, żeby kości nasze nie szukali się po świecie.

STARY PAWLAK

A na całe Kargulowe plemię i pole...

JAŚKO – JOHN

A na całe Kargulowe plemię i pole spuść, dobry Panie Boże, wszystkie plagi egipskie.

STARY PAWLAK

Tylko się nie pomył i nas Pawlaków,

JAŚKO – JOHN

Tylko się nie pomył i nas Pawlaków,

STARY PAWLAK

Aha, sąsiadów Kargulowych,

JAŚKO – JOHN

Sąsiadów Kargulowych, nie doświadczaj, bo my się swojej między trzymamy.

Andrzej Mularczyk, *Sami swoi* – scenariusz (fragment),
<http://sami-swoi.cba.pl/doscenariusz1.html> [dostęp: 28.06.2018].